

**UCHWAŁA NR XX/164/2025
RADY GMINY SOMONINO**

z dnia 17 grudnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Somonino na lata 2026-2029.**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1153) oraz art.4¹ ust.2, 2a, 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.) i art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.) **Rada Gminy Somonino uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Somonino na lata 2026-2029 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Realizacja zadań wynikających z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Somonino na lata 2026-2029 finansowana będzie ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie Gminy Somonino w lata 2026-2029.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Somonino.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Przewodniczący Rady Gminy

Andrzej Soltyssek

Załącznik do uchwały nr XX/164/2025
Rady Gminy Somonino
z dnia 17 grudnia 2025 r.

**Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
dla Gminy Somonino na lata 2026-2029**

Somonino – 2025

WSTĘP

Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2026-2029 jest wynikiem obowiązków nałożonych na jednostki samorządu terytorialnego (JST) ustawą z 17 grudnia 2021 roku o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2469)¹. Program stanowi kontynuację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Somonino na lata 2022 - 2025, który traci swoją moc obowiązującą 31 grudnia 2025 roku. Program zakłada realizację działań, które są zgodne zarówno z kierunkami zawartymi w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, z późn. zm.), jak i z kierunkami zawartymi w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 2469).

Ustawy te nakładają na JST prowadzenie działań w obszarze profilaktyki, przeciwdziałania uzależnieniom oraz integracji społecznej osób uzależnionych czyniąc je zadaniami własnymi gminy, a wspomniana wcześniej nowelizacja określa obowiązek uchwalenia programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Somonino na lata 2026-2029, w dalszej części zwany Programem, określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki i ograniczania szkód indywidualnych i społecznych poprzez rozwój systemu przeciwdziałania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu i narkotyków oraz uzależnieniom behawioralnym. Forma obecnego Programu wynika z faktu przyjęcia przez Sejm nowelizacji ustawy o zdrowiu publicznym w grudniu 2021 r., która to nałożyła na gminy obowiązek połączenia Programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Programu przeciwdziałania narkomanii. W ramach powyższego nastąpiło wspólne określenie celów i działań, a struktura zawartości programu pozostała ta sama.

Program w swej konstrukcji merytorycznej jest zgodny z założeniami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Somonino. W Programie uwzględnione zostały rekomendacje i priorytety dot. realizowania i finansowania gminnych programów wskazane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii stanowi lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu i narkotyków oraz podejmowania zachowań, które mogą prowadzić do uzależnienia.

Nadrzędnymi aktami prawnymi, które regulują kwestie prawne związane z alkoholem i narkotykami są dwie ustawy: Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii. Na mocy przedmiotowych ustaw rada gminy uchwała gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych, jednocześnie uwzględniając cele

¹ Por. <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20210002469>, dostęp: 13 listopad 2025.

operacyjne dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Ustawodawca dokładnie określił kierunki w jakich powinny być podejmowane działania wobec problemów związanych z uzależnieniami, wskazał zadania z tego zakresu, źródła ich finansowania oraz podmioty odpowiedzialne za ich koordynację.

Zadania te obejmują m.in.:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkotykowych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- prowadzenie placówek wsparcia dziennego.

Głównym celem działań w zakresie profilaktyki uzależnień podejmowanych przez Gminę Somonino jest zmniejszenie problemów będących wynikiem spożywania alkoholu i narkotyków uwzględniając całą populację mieszkańców gminy, a nie tylko tzw. „grupy podwyższonego ryzyka”. Jednocześnie należy dodać, iż polityka rozwiązywania problemów uzależnień na terenie Gminy Somonino jest zgodna z kierunkami określonymi w niniejszym programie stanowiącym rozwinięcie i kontynuację działań z zakresu profilaktyki uzależnienia od alkoholu i narkotyków prowadzonych w latach poprzednich.

Działania zawarte w Programie oraz sposoby ich realizacji są dostosowane do lokalnych potrzeb i możliwości prowadzenia określonych form pracy, w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe. Jednocześnie będą one monitorowane i ewaluowane w trakcie realizacji programu, między innymi za pomocą sprawozdawczości.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Somonino na lata 2025 - 2029 został opracowany we współpracy z Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w oparciu o materiały będące w posiadaniu m. in. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Somoninie, dane ze sprawozdań z realizacji zadań składanych przez podmioty działające w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, dane z Posterunku Policji w Somoninie, Komendy Powiatowej Policji w Kartuzach, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach, Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach.

1. INFORMACJE NA TEMAT PROGRAMU

Program określa zakres i formę realizacji zadań wynikających z ww. przepisów. Jego nadrzędnym celem jest tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów oraz zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują. Działania podejmowane w ramach niniejszego Programu mają na celu zmniejszenie różnorodnych problemów powodowanych przez alkohol i inne uzależnienia w całej społeczności lokalnej, a nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka. Główne problemy to m.in. picie alkoholu przez młodzież, szkody zdrowotne związane z nadużywaniem alkoholu, zaburzenia życia rodzinnego związane z alkoholem, w tym zjawisko przemocy domowej, nietrzeźwość w miejscach publicznych. Program na lata 2026 - 2029 zawiera zadania, które będą realizowane z uwzględnieniem aktualnych potrzeb lokalnych oraz wykorzystaniem istniejących zasobów służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień. Program obejmuje także profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Źródłem finansowania Programu są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Opłaty te stanowią dochód gminy, który w całości musi być przeznaczony na realizację Programu i nie może być przeznaczony na inne cele – zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

2. PODSTAWY PRAWNE

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2115 ze zm.).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 1939);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673);
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1670 ze zm.);
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 450 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1483 ze zm.);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1338 ze zm.);
- Ustawa z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1320 ze zm.).
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 83 ze zm.).

3. WYJAŚNIENIE PODSTAWOWYCH POJEĆ

UZALEŻNIENIE to przewlekłe, postępujące zaburzenie, polegające na utracie kontroli nad sposobem przyjmowania substancji psychoaktywnych (np. alkoholu, narkotyków, leków) lub nad wykonywaniem określonych czynności. Charakteryzuje się ono silną potrzebą lub przymusem ich używania, mimo występowania negatywnych konsekwencji zdrowotnych, psychologicznych, rodzinnych i społecznych.

Uzależnienie obejmuje zwykle trzy wzajemnie powiązane obszary:

1. Biologiczny – zmiany w funkcjonowaniu mózgu prowadzące do tolerancji, głodu substancji oraz objawów odstawiennych;
2. Psychiczny – narastająca potrzeba regulowania emocji za pomocą substancji lub zachowania;
3. Społeczny – zaburzenia w relacjach, pełnieniu ról rodzinnych, zawodowych i społecznych.

Uzależnienie jest chorobą, którą można **diagnozować, leczyć i której można zapobiegać** poprzez działania profilaktyczne, edukacyjne i wsparcie terapeutyczne.

Motywy skłaniającym do rozpoczęcia przyjmowania środków uzależniających jest ich działanie: rozluźniające (uspokajające, nasenne, przeciwlękowe, przeciwbólowe), stymulujące (aktywizujące, dopingujące, poprawiające samopoczucie, podwyższające intensywność przeżywania, zmniejszające łaknienie), halucynogenne (zmieniające intensywność spostrzegania i myślenia lub zniekształcające je, zmieniające stan świadomości). Rozwój uzależnienia jest zależny od wielu czynników, m.in. od specyficznych właściwości substancji uzależniającej, fizjologicznych właściwości organizmu (warunkujących szybkość powstawania uzależnienia), cech osobowości sprzyjających działaniu substancji uzależniającej (bierność, niesamodzielność) i czynników środowiskowych ułatwiających kontakt z takimi substancjami (słabość więzi rodzinnych, brak perspektyw życiowych, presja grup subkulturowych, pochopne zastosowanie leku).

Leczenie jest długotrwałe i trudne, wymaga wytrwałości ze strony uzależnionych i leczących. Liczne programy leczniczo-rehabilitacyjne są dostosowane do typu i fazy rozwoju uzależnienia, zwykle obejmują okresy: detoksykacji (eliminowanie objawów odtrucia i abstynencyjnych), reorientacji (budowanie motywacji do leczenia), rehabilitacji (uczenie się nowych wzorców życia bez środków uzależniających).

ALKOHOL

Alkohol – w rozumieniu działań profilaktycznych, zdrowotnych i społecznych – oznacza alkohol etylowy (etanol), substancję psychoaktywną o działaniu depresyjnym na ośrodkowy układ nerwowy. Powstaje on w wyniku fermentacji lub destylacji surowców zawierających cukry proste, a następnie jest wykorzystywany do produkcji różnego typu napojów alkoholowych (m.in. piwa, wina, napojów wysokoprocentowych). Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi alkoholem uważa się **napoje zawierające powyżej 0,5% alkoholu etylowego**.

Alkohol oddziałuje na układ nerwowy, zaburzając funkcje poznawcze, emocjonalne i behawioralne człowieka. Jego spożywanie prowadzi do zmian w percepcji, osłabienia koncentracji, obniżenia sprawności motorycznej i zaburzeń oceny sytuacji. Przyjmowany

regularnie lub w nadmiernych ilościach wywołuje proces neuroadaptacji, prowadząc do rozwoju **tolerancji**, objawów abstynencyjnych oraz trwałego **uzależnienia**, które zgodnie z aktualną wiedzą medyczną ma charakter choroby przewlekłej, postępującej i wymagającej profesjonalnej pomocy.

Nadmierne spożywanie alkoholu stanowi istotne zagrożenie dla zdrowia fizycznego (m.in. uszkodzenia wątroby, choroby układu krążenia, zaburzenia metaboliczne, osłabienie układu odpornościowego) i zdrowia psychicznego (zaburzenia nastroju, zaburzenia lękowe, zaburzenia psychotyczne). Alkohol jest także czynnikiem ryzyka przedwczesnej śmierci, wypadków, urazów oraz wielu schorzeń nowotworowych.

Konsekwencje społeczne nadużywania alkoholu obejmują w szczególności:

- zaburzenia funkcjonowania rodzin, w tym rozwój współuzależnienia oraz przemocy domowej,
- obniżenie jakości życia dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym,
- zwiększone ryzyko ubóstwa, bezrobocia i marginalizacji,
- naruszenia ładu społecznego, w tym zachowania agresywne, zakłócanie porządku publicznego i konflikty z prawem,
- wypadki komunikacyjne i zachowania zagrażające bezpieczeństwu publicznemu.

Przeciwdziałanie skutkom spożywania alkoholu stanowi jedno z zadań publicznych o charakterze lokalnym, realizowanych m.in. poprzez działania profilaktyczne, edukacyjne, interwencyjne oraz wsparcie terapeutyczne i socjalne.

Dane dotyczące zjawiska problemów alkoholowych młodzieży w Polsce

Zjawisko używania alkoholu przez młodzież pozostaje jednym z istotnych wyzwań społecznych i zdrowotnych w Polsce. Dane z najnowszych dostępnych badań krajowych i międzynarodowych wskazują, że mimo obserwowanego w ostatnich latach spadku ogólnego spożycia, poziom kontaktu młodzieży z alkoholem nadal pozostaje wysoki, a część młodych osób sięga po alkohol w sposób ryzykowny lub szkodliwy.

1. Skala zjawiska

Według najnowszej edycji badania ESPAD (2024), przeprowadzonego wśród uczniów w wieku 15–16 lat, **39%** badanych deklaroowało spożycie alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni. Jednocześnie aż **73% uczniów w tej grupie wiekowej** przyznało, że miało kontakt z alkoholem „choć raz w życiu”.

Wśród młodzieży starszej (17–18 lat) wskaźniki są wyraźnie wyższe: **73%** uczniów deklaroowało spożycie alkoholu w ostatnim miesiącu, co potwierdza, że z wiekiem częstość używania alkoholu rośnie znacząco.

2. Ryzykowne wzorce picia

Szczególnie niepokojącym zjawiskiem jest tzw. **binge drinking** (epizodyczne upijanie się), definiowane jako spożycie pięciu lub więcej drinków podczas jednej okazji. Dane z raportu ESPAD 2024 wskazują, że **29%** młodzieży zgłosiło taki sposób picia w ostatnich 30 dniach, co świadczy o utrzymującym się problemie picia ryzykownego wśród nastolatków.

Badania naukowe potwierdzają, że picie ryzykowne w wieku nastoletnim wiąże się z większym prawdopodobieństwem rozwoju uzależnienia w dorosłości, trudnościami

emocjonalnymi, pogorszeniem funkcjonowania szkolnego, a także większą podatnością na ryzykowne zachowania, w tym sięganie po inne substancje psychoaktywne .

3. Wiek inicjacji alkoholowej

Badania krajowe pokazują, że pierwsze kontakty młodych osób z alkoholem mają miejsce relatywnie wcześnie — często w wieku **13–14 lat**. Wyniki badań regionalnych (np. w województwie lubelskim) pokazują, że ponad 80% młodzieży gimnazjalnej piło alkohol przynajmniej raz, a średni wiek inicjacji oscyluje właśnie w okolicach 13 roku życia. Tak wczesna inicjacja stanowi istotny czynnik ryzyka późniejszych problemów alkoholowych .

4. Dostępność i postawy społeczne

Pomimo formalnych ograniczeń sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim, młodzież wciąż ocenia dostęp do alkoholu jako stosunkowo łatwy. Choć w najnowszych badaniach zauważalna jest pewna poprawa w tym zakresie (spadek odsetka młodzieży deklarującej „bardzo łatwy dostęp” do alkoholu), to dostępność pozostaje jednym z kluczowych czynników sprzyjających wczesnej inicjacji i rozwojowi problemów alkoholowych. Wskazują na to zarówno raporty ESPAD, jak i analizy trendów europejskich .

5. Tendencje długookresowe

Analizy porównawcze obejmujące ostatnie dwie dekady wskazują, że choć w Polsce obserwuje się pewien spadek spożycia alkoholu wśród najmłodszych grup wiekowych, to jednocześnie utrzymuje się:

- wysoki poziom eksperymentowania z alkoholem,
- utrwalone wzorce picia okazjonalnego „do upicia”,
- wczesny wiek inicjacji,
- różnice między grupami wiekowymi (znacznie większa konsumpcja wśród 17–18-latków).

Potwierdzają to analizy naukowe oraz raporty międzynarodowe (ESPAD, HBSC) .

6. Konsekwencje zdrowotne i społeczne

Regularne lub intensywne spożywanie alkoholu w okresie dorastania wiąże się z wieloma negatywnymi skutkami, takimi jak:

- osłabienie koncentracji i funkcji poznawczych,
- większa podatność na wypadki i urazy,
- problemy emocjonalne i zaburzenia nastroju,
- konflikty rodzinne i szkolne,
- wzrost ryzyka przemocy oraz zachowań agresywnych,
- zwiększone prawdopodobieństwo późniejszych uzależnień.

Badania naukowe potwierdzają również korelację między spożywaniem alkoholu a sięganiem po inne substancje psychoaktywne, co zwiększa złożoność problemu i wymaga zintegrowanych działań profilaktycznych .

7. Uzasadnienie potrzeby działań na poziomie gminy

Utrzymujący się poziom spożycia alkoholu wśród młodzieży, w tym wysoki odsetek młodych osób spożywających alkohol w sposób ryzykowny, uzasadnia podejmowanie przez gminę kompleksowych działań profilaktycznych. Szczególnie ważne jest:

- wzmacnianie edukacji zdrowotnej i profilaktyki w szkołach,
- ograniczanie dostępności alkoholu nieletnim,
- wspieranie rodziców w zakresie kompetencji wychowawczych,

- rozwijanie lokalnych programów wsparcia psychologicznego i środowiskowego,
- monitorowanie zjawiska w oparciu o rzetelne dane oraz współpracę z instytucjami krajowymi.

Skala problemu i jego wielowymiarowy charakter wymagają działań systemowych i długofalowych, obejmujących zarówno profilaktykę uniwersalną, jak i ukierunkowaną na grupy podwyższonego ryzyka.²

NIELEGALNE SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE

Zjawisko używania nielegalnych substancji psychoaktywnych przez młodzież w Polsce pozostaje ważnym wyzwaniem zdrowia publicznego. Choć w porównaniu z alkoholem skala używania narkotyków jest niższa, to dostępne badania wskazują na utrzymywanie się niepokojących tendencji, zwłaszcza dotyczących marihuany oraz tzw. nowych substancji psychoaktywnych (NSP).

1. Skala i charakter zjawiska.

Badania ESPAD 2023–2024 wskazują, że marihuana i haszysz pozostają najczęściej używanymi nielegalnymi substancjami psychoaktywnymi wśród młodzieży. W grupie uczniów 15–16-letnich odsetek użycia konopi przynajmniej raz w życiu wynosi około 15%, natomiast w grupie 17–18-latków odsetek ten sięga 35–38%. W ciągu ostatnich 12 miesięcy marihuanę stosowało około 6–8% młodszych oraz ok. 20% starszych uczniów. Znacznie niższe wskaźniki dotyczą innych narkotyków, takich jak amfetamina, ecstasy czy kokaina, jednak badania wskazują, że **od 2% do 5% młodzieży w starszych rocznikach** deklaruje przynajmniej jednorazowy kontakt z tego typu substancjami.

2. Nowe substancje psychoaktywne.

Szczególne zagrożenie stanowią tzw. **dopalacze** (NSP), których skład jest zmienny, a działanie trudne do przewidzenia. Badania wykazują, że wskaźnik użycia NSP utrzymuje się na poziomie **1–3%**, jednak grupę użytkowników stanowią głównie młodzi eksperymetujący z substancjami o wysokiej toksyczności. Pomimo działań legislacyjnych, problem ten nadal jest obserwowany, zwłaszcza w środowiskach o podwyższonym ryzyku.

3. Trendy i tendencje

Analiza porównawcza obejmująca ostatnie kilkanaście lat wskazuje na kilka kluczowych tendencji:

- **stabilizację lub niewielki wzrost używania marihuany**, szczególnie wśród starszej młodzieży,
- **spadek używania dopalaczy** po wprowadzeniu ograniczeń prawnych, lecz utrzymanie się incydentalnych przypadków zatrucia,
- **utrzymywanie się eksperymentalnego charakteru używania narkotyków** — większość młodzieży deklaruje sporadyczne, okazjonalne kontakty, choć rośnie grupa osób używających regularnie,

² Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU). Raport ESPAD — Polska 2024. [KCPU](#); Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną” (raport, 2020). [KCPU](#); Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. „Młodzież 2021” (raport). [KCPU](#) – dostęp 27 października 2025.

- **rosnący wpływ norm społecznych i popkultury normalizujących używanie konopi indyjskich**, co może sprzyjać zwiększaniu skali zjawiska w przyszłości.

4. Czynniki ryzyka

Do najważniejszych czynników sprzyjających używaniu nielegalnych substancji psychoaktywnych przez młodzież należą:

- wczesna inicjacja substancjami (alkohol, nikotyna),
- presja rówieśnicza i potrzeba przynależności,
- brak konstruktywnych form spędzania czasu wolnego,
- trudności emocjonalne i brak dostępu do wsparcia psychologicznego,
- konflikty rodzinne oraz niska kontrola rodzicielska,
- łatwa dostępność marihuany i substancji syntetycznych w środowisku rówieśniczym i internetowym.

5. Następstwa zdrowotne i społeczne

Używanie nielegalnych substancji przez młodzież wiąże się z wieloma negatywnymi konsekwencjami:

- zaburzeniami nastroju, lękiem i obniżeniem funkcji poznawczych,
- pogorszeniem funkcjonowania szkolnego i osłabieniem koncentracji,
- ryzykiem uzależnienia, zwłaszcza przy regularnym używaniu konopi,
- zwiększonym prawdopodobieństwem zachowań ryzykownych oraz konfliktów z prawem,
- zagrożeniem zatruciami w przypadku dopalaczy i substancji syntetycznych.

Wskazuje to na potrzebę wczesnej interwencji oraz działań profilaktycznych adresowanych zarówno do młodzieży, jak i dorosłych pełniących funkcje wychowawcze i opiekuńcze.

6. Uzasadnienie potrzeby działań gminnych

Z uwagi na utrzymujące się wskaźniki używania nielegalnych substancji psychoaktywnych wśród młodzieży, konieczne jest podejmowanie działań systemowych na poziomie lokalnym. Obejmują one:

- rozwijanie profilaktyki szkolnej i środowiskowej,
- wspieranie rodzin w zakresie umiejętności wychowawczych,
- zwiększanie dostępności zajęć alternatywnych i wsparcia emocjonalnego,
- współpracę szkół, organizacji społecznych, instytucji pomocowych i Policji,
- monitorowanie lokalnych trendów i wczesne reagowanie na pojawiające się zagrożenia (np. nowe substancje).

Zjawisko używania narkotyków przez młodzież jest wielowymiarowe i zależne od czynników społecznych, środowiskowych i psychologicznych, dlatego działania gminy powinny mieć charakter kompleksowy i długofalowy.

Na podstawie dostępnych danych można jednak sformułować pewne hipotezy, które wciąż pozostają aktualne. Używanie narkotyków w Polsce jest zjawiskiem w większym stopniu dotyczącym mężczyzn niż kobiet oraz domeną osób młodszych.

4. PRZECIWDZIAŁANIE PROBLEMOM UZALEŻNIEŃ – ZASOBY DOSTĘPNE DLA GMINY SOMONINO

Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmuje czynności zobowiązujące poddaniu się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu, będących często sprawcami przemocy. Komisja inicjuje działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, z integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu; podejmuje czynności w zakresie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu; kieruje na badania przez biegłego psychologa i psychiatrę w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania zakładu leczniczego. W 2024 r. Komisja spotkała się na 21 posiedzeniach. Przyjęła 14 wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe, prowadziła rozmowy z 9 osobami z problemem alkoholowym oraz 7 członkami rodzin osób z problemem alkoholowym.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Terapii i Profilaktyki Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Żukowie w 2024 roku (od 03.04.2024 do 31.12.2024) objął leczeniem 24 pacjentów – mieszkańców Gminy Somonino, tj. osoby uzależnione od alkoholu, nadużywające alkoholu, pijące w sposób ryzykowny i szkodliwy, osoby współuzależnione z syndromem DDA.

Komenda Powiatowa Policji w Kartuzach w 2024 roku na terenie Gminy Somonino zatrzymała 32 osoby dorosłe – nietrzeźwe w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych, odnotowała 25 wykroczeń przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu przez osoby nietrzeźwe, zatrzymała 13 osób, które prowadziły pojazd w stanie nietrzeźwości, odnotowała także 3 wypadki spowodowane przez osobę będącą pod wpływem alkoholu.

Tabela 1. Interwencje wobec osób pod wpływem alkoholu w latach 2021-2024.

	2021	2022	2023	2024
Liczba interwencji domowych ogółem, w tym interwencje domowe z wykorzystaniem procedury „Niebieskiej Karty”.	69	86	97	75
Liczba interwencji dot. spożywania alkoholu w miejscach publicznych.	10	4	8	6
Liczba nietrzeźwych kierujących pojazdami.	18	29	13	13
Liczba zdarzeń dot. zakłócania spokoju i porządku publicznego.	21	24	15	25
Liczba postępowań przygotowawczych z art. 207 k.k. prowadzonych przez Policję w związku z procedurą „Niebieskiej Karty”	26	10	12	25

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Kartuzach

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Somoninie w 2024 roku objął opieką 199 rodzin, w tym 15 rodzin z problemem alkoholowym, 2 rodziny z problemem narkomanii oraz 5 rodzin z problemem przemocy w rodzinie. Rodzaje wsparcia: finansowe, bank żywności, poradnictwo.

Tabela 2. Pomoc udzielona rodzinom z problemem uzależnień i przemocy domowej w latach 2021-2024.

	Liczba rodzin, które korzystały z pomocy społecznej	Liczba rodzin, które korzystały z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu	Liczba rodzin, które korzystały z pomocy społecznej z powodu narkomanii	Liczba rodzin, które korzystały z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej
2021	267	21	3	6
2022	246	21	2	5
2023	221	17	2	6
2024	199	15	2	5

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Somoninie

Punkt instruktażowy dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin działający przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Somoninie - prowadzi wstępne konsultacje dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin, obejmujące rozpoznanie problemu, udzielanie podstawowych informacji o uzależnieniu oraz wskazywanie dostępnych form pomocy terapeutycznej i medycznej. W punkcie prowadzone są krótkie działania edukacyjne dotyczące mechanizmów uzależnienia, procesu zdrowienia oraz zasad utrzymywania abstynencji, a także udzielny jest instruktaż dotyczący postępowania w sytuacjach kryzysowych związanych z nadużywaniem alkoholu. Punkt zapewnia wsparcie dla rodzin osób uzależnionych oraz informacje dotyczące współuzależnienia, sposobów wyznaczania granic, możliwości uzyskania pomocy specjalistycznej oraz zasad skutecznego i bezpiecznego wspierania osoby uzależnionej.

Tabela 3. Liczba osób oraz udzielonych im porad w Punkcie /w poszczególnych kategoriach klientów/ w latach 2021–2024.

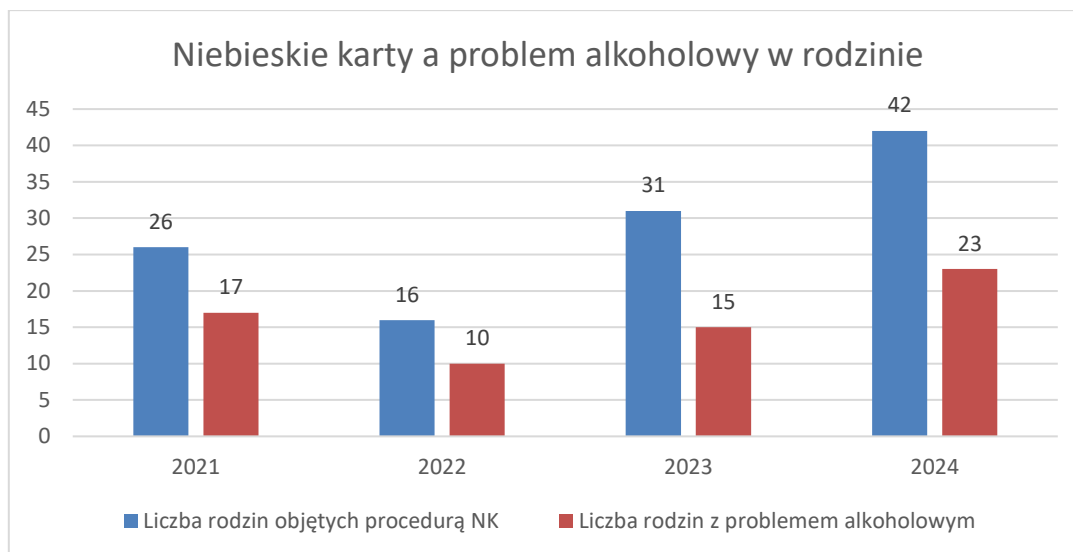
ROK	Kategoria klientów	Liczba osób	Liczba porad
2021	Osoby z problemem alkoholowym	16	96
	Osoby z problemem narkotykowym	0	0
	Dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym współuzależnieni i DDA)	5	23
2022	Osoby z problemem alkoholowym	18	105
	Osoby z problemem narkotykowym	2	8
	Dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym współuzależnieni i DDA)	8	15
2023	Osoby z problemem alkoholowym	27	131
	Osoby z problemem narkotykowym	0	0
	Dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym współuzależnieni i DDA)	5	7
2024	Osoby z problemem alkoholowym	29	137
	Osoby z problemem narkotykowym	2	8
	Dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym współuzależnieni i DDA)	3	12

Źródło: Opracowanie własne – dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Somoninie

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Somonine – integruje i koordynuje działania podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz podejmuje działania w ramach procedury „Niebieska Karta”. Zespół Interdyscyplinarny tworzy Grupy Diagnostyczno – Pomocowe w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w domowej w indywidualnych przypadkach, w skład których wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, a także kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele innych podmiotów, specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy domowej, którzy wypełniają na rzecz zgłoszonej rodziny/osoby czynności służbowe, zawodowe lub statutowe. Z danych, w posiadaniu których jest Zespół Interdyscyplinarny wynika, że w większości rodzin dotkniętych domową występuje problem uzależnienia. Należy jednak zaznaczyć, że związek pomiędzy nadużywaniem alkoholu i stosowaniem substancji psychoaktywnych a stosowaniem przemocy, nie ma charakteru przyczynowo-skutkowego, można jedynie mówić o ich współwystępowaniu. Przemoc fizyczna to zachowanie wyuczone, a nie wynik nadużywania substancji psychoaktywnej. Badania dowodzą, że większość sprawców przestępstw popełnionych przy użyciu przemocy, jest pod wpływem środków odurzających (alkoholu, dopalaczy, narkotyków). Wielu sprawców przemocy domowej krzywdząc swoich najbliższych, znajduje się pod wpływem alkoholu. Osłabia on kontrolę własnych zachowań, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności i niepowodzenia życiowe, zaburza ocenę sytuacji i może powodować błędną interpretację zachowań innych osób. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za popełnione czyny, mimo że sprawcy często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako usprawiedliwienie swojego zachowania. Około 60% pacjentów leczenia odwykowego przyznaje, że ma problemy związane z przemocą wobec najbliższych. Warto jednak podkreślić, że nadużywanie alkoholu nie jest ani koniecznym, ani wystarczającym warunkiem stosowania przemocy. Istotnym czynnikiem sprzyjającym występowaniu przemocy jest stres związany z aktualną sytuacją socjalno-ekonomiczną rodziny. Bezrobocie, problemy finansowe, mieszkaniowe czy zdrowotne, a także nawarstwianie się różnych problemów może wywoływać frustrację. To z kolei może sprzyjać pojawieniu się przemocy domowej. Osamotnienie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, izolacja, brak wsparcia z zewnątrz – osobistego lub instytucjonalnego – w sposób znaczący może wpływać na nasilenie zachowań związanych z przemocą.

Poniższy wykres przedstawia liczbę rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty na przestrzeni ostatnich 5 lat w porównaniu do liczby rodzin z problemem alkoholowym i potwierdza, że alkohol sprzyja zachowaniom agresywnym i współtowarzyszy problemowi przemocy.

Wykres 1. Liczba rodzin, w których występuje problem alkoholowy w stosunku do liczby rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty w latach 2021 – 2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Somoninie

5. DOSTĘPNOŚĆ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE GMINY SOMONINO

Podjęmowanie działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych poprzez ograniczanie dostępności alkoholu stanowi podstawowy obowiązek gminy, wynikający z przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zdaniem Światowej Organizacji Zdrowia jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych powinien przypadać na 1000 osób. Dziś średnia dla całej Polski to 273 osoby.

Nowelizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, która weszła w życie w dniu 9 marca 2018 r., dała gminom szereg kompetencji umożliwiających kształtowanie polityki dotyczącej dostępności napojów alkoholowych, m.in. w zakresie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta, sprzedaży alkoholu w godzinach nocnych oraz zasad usytuowania na terenie miasta miejsc sprzedaży i konsumpcji napojów alkoholowych. Samorządom przysługuje prawo do ograniczenia sprzedaży alkoholu w sklepach między godziną 22.00 a 6.00 rano, a także ustalania maksymalnej liczby zezwoleń odrębnie dla sołectw, dzielnic i osiedli. Ten ostatni przepis stwarza możliwość ograniczenia koncentracji dużej liczby punktów sprzedaży alkoholu w jednym miejscu, np. w centrum miasta. Przed ww. nowelizacją ustawy rada gminy ustalała dla terenu gminy liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem i w miejscu sprzedaży, z wyłączeniem punktów sprzedaży prowadzących wyłącznie sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa. Dotychczas sprzedaż piwa nie była objęta żadnym limitem.

W związku z nowelizacją ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Uchwałą Nr XXXI/255/18 z dnia 27 czerwca

2018 roku Rada Gminy Somonino ustaliła maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania tych napojów na terenie Gminy Somonino.

Maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Somonino ustalono w następujący sposób:

- A. napoje alkoholowe zawierające do 4,5% alkoholu oraz piwa przeznaczone do spożycia:
 - poza miejscem sprzedaży – 36
 - w miejscu sprzedaży - 33
- B. napoje alkoholowe zawierające powyżej 4,5% alkoholu do 18% (z wyjątkiem piwa) przeznaczone do spożycia:
 - poza miejscem sprzedaży – 33
 - w miejscu sprzedaży - 22
- C. napoje alkoholowe zawierające powyżej 18% alkoholu przeznaczone do spożycia:
 - poza miejscem sprzedaży – 34
 - w miejscu sprzedaży - 17

W 2025 roku w Gminie Somonino wydano łącznie 110 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

	przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży	przeznaczone do spożycia w miejscu sprzedaży
napoje alkoholowe zawierające do 4,5% alkoholu oraz piwa	27	19
napoje alkoholowe zawierające powyżej 4,5% alkoholu do 18%	23	11
napoje alkoholowe zawierające powyżej 18% alkoholu	23	7

Obecnie obowiązująca uchwała dla Gminy Somonino, zamiast dotychczasowej maksymalnej liczby punktów sprzedaży, wprowadziła maksymalną liczbę zezwoleń. Oznacza to, że w zależności od rodzaju sprzedawanych napojów alkoholowych, punkt sprzedaży może mieć od jednego do trzech rodzajów zezwoleń, a ustalana maksymalna liczba zezwoleń dotyczy wszystkich rodzajów zezwoleń, w tym również tych na sprzedaż piwa.

Dodatkowo uchwała wprowadza odrębny limit zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży

Wprowadzone uchwałą Rady Gminy Somonino zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych określają warunki rozmieszczenia punktów w terenie z zachowaniem odpowiedniej odległości od miejsc chronionych. Punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży nie mogą być zlokalizowane w odległości mniejszej niż 30 metrów od następujących obiektów chronionych:

- szkół,
- kościołów,
- placówek oświatowo – wychowawczych.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 i art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości do obowiązków gminy należy podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych poprzez ograniczenie ich dostępności. W związku z tym, iż uchwała ustalająca maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania tych napojów na terenie Gminy Somonino obowiązuje już ponad trzy lata, wskazane jest przeprowadzenie diagnozy i rozpoznanie potrzeby w zakresie ograniczenia dostępności napojów alkoholowych. Wyniki przeprowadzonej diagnozy stanowić będą podstawę do zwiększenia, zmniejszenia bądź pozostawienia na dotychczasowym poziomie liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Jako element działań wspierających zalecane byłoby wykonywanie przez funkcjonariuszy Policji regularnych kontroli przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W ramach służby prewencyjnej funkcjonariusze sprawdzaliby placówki sprzedające alkohol pod kątem posiadania i ważności zezwolenia na sprzedaż alkoholu oraz wyposażenia stoiska w wymagane tabliczki informacyjno-ostrzegawcze. Nadto zwracaliby uwagę na porządek publiczny przy obiektach.

Kształtowanie na terenie Gminy Somonino zasad usytuowania i limitowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych jest bardzo ważnym elementem profilaktyki. Z analiz specjalistów uzależnień wynika, że *dostępność alkoholu ma wpływ na wielkość konsumpcji, a ta z kolei ma wpływ na rozpowszechnienie problemów. Wzrost liczby punktów sprzedaży, przedłużenie godzin ich otwarcia, samoobsługa prowadzi do wzrostu konsumpcji, natomiast ograniczenie dostępności – do jej spadku*³.

³ J. Moskaiewicz, J. Sierosławski, K. Dąbrowska, *Dostępność fizyczna alkoholu a szkody zdrowotne*, w: *Alkoholizm i Narkomania*, Tom 18, Nr 4, s. 52.

6. ODBIORCY PROGRAMU

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii skierowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Somonino, w szczególności do:

- osób i rodzin z problemem alkoholowym, współuzależnionych i DDA,
- osób i rodzin zagrożonych problemem alkoholowym,
- osób i rodzin z problemem uzależnienia od narkotyków i substancji psychoaktywnych,
- osób i rodzin zagrożonych uzależnieniem od narkotyków i substancji psychoaktywnych
- osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu problemu uzależnienia,
- przedstawicieli instytucji i służb pracujących w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz organizacji zajmujących się tym problemem,
- społeczności lokalnej.

7. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Realizacja celu głównego, celów szczegółowych oraz poszczególnych działań opierać się będzie na trzech poziomach wsparcia:

- **systemowym:** w oparciu o działania aktywizujące, integrujące i budujące wspólnotę lokalną. Powinny one opierać się na aktywności lokalnych liderów (osób, instytucji, organizacji) reprezentujących przede wszystkim samorządy, organizacje pozarządowe oraz grupy nieformalne zaangażowane w cały proces działań (od diagnozy potrzeb i potencjałów do realizacji). Szczególnym przypadkiem tego podejścia, tam gdzie lokalna diagnoza i rozpoznanie zasobów i potrzeb wykaże taką potrzebę, są LSW - obejmujące profilaktykę, interwencję, aktywizujące usługi społeczne, działania edukacyjne, opiekuńcze, animacyjne i wspierające – osób z problemami alkoholowymi lub dotkniętych problemem alkoholowym, osób używających substancji psychoaktywnych innych niż alkohol, ich rodzin oraz środowisk lokalnych;
- **grupowym:** edukacja i profilaktyka uniwersalna, profilaktyka selektywna, badania, szkolenia, działania nakierowane na ograniczenie dostępności fizycznej napojów alkoholowych oraz ograniczenie przypadków naruszeń prawa w związku z alkoholem;
- **indywidualnym:** profilaktyka wskazująca, terapia, interwencja, aktywizujące usługi społeczne.

a) CEL GŁÓWNY PROGRAMU:

Głównym celem Programu jest przeciwdziałanie uzależnieniom i innym zachowaniom ryzykownym – dawanie specjalistycznego wsparcia, dbanie o dobre relacje i zdrowy tryb życia.

Do osiągnięcia celu będziemy dążyć poprzez rozwój systemu przeciwdziałania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych, w tym od alkoholu oraz behawioralnym, dostosowanego do zmieniających się potrzeb i skali problemu uzależnień oraz poprzez przeciwdziałanie i ograniczanie negatywnych skutków zdrowotnym i społecznym używania

substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu oraz uzależnień behawioralnych, w szczególności zjawisku przemocy w rodzinie.

Cel główny realizowany będzie w obszarach:

- **Profilaktyki uniwersalnej** – adresowanej do wszystkich mieszkańców Gminy Somonino (dzieci, młodzieży i dorosłych) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
- **Profilaktyki selektywnej** – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
- **Profilaktyki wskazującej** – adresowanej do grup lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia; redukcja szkód.
- **Terapii** – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem. Realizacja programów terapeutycznych dla osób uzależnionych: program podstawowy, program pogłębiony, program dla DDA, program dla współuzależnionych, programy ograniczonego picia (pop) itp.
- **Rehabilitacji** – realizacja programu readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne oraz wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

b) CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU:

Cel 1: Ograniczenie wpływu uzależnień na funkcjonowanie rodzin, w tym zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie.

Będziemy dążyć do zmniejszenia konsekwencji zdrowotnych i społecznych uzależnień. Skupimy się z jednej strony na zapewnieniu wsparcia dla członków rodzin i ułatwieniu im bieżącego funkcjonowania, a z drugiej na pokazaniu alternatywy i promowaniu dobrych wzorców życia rodzinnego. Dotyczy to zwłaszcza dzieci i młodzieży, aby nie przenosiły wzorców konsumpcji substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu do swojego obecnego i przyszłego życia, a zatem żeby przerwać odtwarzanie się szkodliwego wzorca spożywania tych substancji oraz rozwoju uzależnień w następnym pokoleniu.

Cel 2: Profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu oraz uzależnień behawioralnych.

Zwiększymy wiedzę o mechanizmach powstawania uzależnień od substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu, a także uzależnień behawioralnych. Zwiększymy świadomość konsekwencji używania substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu, a także podejmowania zachowań ryzykownych. Będziemy dążyć do podniesienia poziomu umiejętności reagowania w sytuacjach zagrożeń wynikających z uzależnień i wpływać na zmiany postaw mieszkańców. Zmniejszymy przyzwolenie społeczne na różne zjawiska związane z konsumpcją alkoholu, w tym jego sprzedaż osobom nieletnim lub

nietrzeźwym, a także dla zachowań osób używających alkoholu. Zmniejszy przyzwolenie społeczne na używanie innych substancji psychoaktywnych – dotyczy to zwłaszcza marihuany. Podjęte zostaną działania profilaktyczne, diagnostyczne i edukacyjne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od różnych substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu oraz uzależnieniom behawioralnym. Działania te będą ukierunkowane na:

- poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, na temat samego zjawiska uzależnienia od różnych substancji i czynników oraz możliwości uzyskania pomocy w przypadku jego wystąpienia;
- zmniejszenie przyzwolenia dla używania substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu, zwłaszcza w sposób szkodliwy;
- podniesienie poziomu wiedzy i modyfikację postaw społecznych mieszkańców Gminy Somonino (w tym dzieci, młodzieży i młodych dorosłych) w odniesieniu do zachowań ryzykownych oraz społecznych i zdrowotnych konsekwencji związanych z konsumpcją substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu;
- zwiększenie kompetencji interpersonalnych i opiekuńczo-wychowawczych rodziców.

Środkami służącymi do osiągnięcia tego celu będzie zwiększenie udziału rekomendowanych działań profilaktycznych, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej (w tym kampanii społecznych), zapewnienie dostępu do informacji i bezpłatnego poradnictwa na temat działania i skutków używania substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu oraz na temat uzależnień behawioralnych.

Cel 3: Wzmocnienie specjalistycznej pomocy i wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych uzależnień.

W przypadku osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu lub doznających uszczerbku na zdrowiu lub w obszarze relacji społecznych/zawodowych wynikającego z tych uzależnień lub szkodliwego picia alkoholu i przyjmowania innych substancji psychoaktywnych podjęte zostaną działania terapeutyczne, korygujące, naprawcze, z obszaru redukcji szkód. Działania w tym obszarze skupiać się będą także na oddziaływaniach terapeutycznych, programach readaptacji społecznej, aktywizacji zawodowej.

Drugim ważnym obszarem są działania zobowiązujące osoby uzależnione od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego oraz ograniczające dostęp do alkoholu dla mieszkańców Gminy Somonino.

Cel 4: Wzmocnienie instytucjonalne realizatorów Programu oraz podniesienie poziomu kompetencji profesjonalistów zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów związanych z uzależnieniami.

Zapewnienie wysokiej jakości i dostępności świadczonych usług będzie obejmowało dbanie o podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom oraz dobrą współpracą między tymi służbami i podmiotami. Ważnym elementem będzie również dostęp do aktualnych danych o samym zjawisku używania

alkoholu, substancji psychoaktywnych, o uzależnieniach behawioralnych i zachodzących zmianach w tych obszarach.

Zwiększany będzie także poziom wiedzy pracowników instytucji samorządowych i innych służb i instytucji działających na terenie Gminy Somonino (w tym m.in.: oświaty, pomocy społecznej, administracji samorządowej, służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych, członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz liderów grup samopomocowych i środowisk lokalnych) w zakresie działania i skutków używania substancji psychoaktywnych w tym alkoholu, czynników rozwoju uzależnień behawioralnych (w tym m.in. zmieniających się przepisów prawa, oddziaływań profilaktycznych, ograniczania szkód zdrowotnych, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych oraz umiejętności psychospołecznych). Zostanie także podniesiony poziom kwalifikacji osób bezpośrednio pracujących z osobami uzależnionymi i ich rodzinami, a także realizatorów programów profilaktycznych.

W ramach każdego z celów szczegółowych będą prowadzone działania przyczyniające się do jego osiągnięcia. Do realizacji celów szczegółowych przyczynią się również działania horyzontalne (realizowane w ramach każdego z celów szczegółowych), tj. badania, szkolenia, kampanie oraz zapewnianie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów.

c) PRIORYTETY:

- Rozszerzenie oferty zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,
- Prowadzenie i upowszechnienie działań informacyjno-edukacyjnych mających na celu podniesienie wśród mieszkańców, a w szczególności wśród młodzieży poziomu wiedzy o zagrożeniach wynikających ze spożywania alkoholu, zażywania substancji psychoaktywnych, nikotyny oraz zachowań ryzykownych,
- Zwiększenie dostępności i podnoszenie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem uzależnień oraz dla osób doznających przemocy w rodzinie,
- Zintensyfikowanie działań w zakresie skutecznego egzekwowania przepisów dotyczących sprzedaży i podawania, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych.

Zgodnie z zapisami art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania te obejmują:

- Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,

- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zgodnie z art.10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy:

- Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

**8. ZADANIA PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII DLA GMINY SOMONINO NA LATA 2026 – 2029
ORAZ WSKAŹNIKI ICH REALIZACJI**

Program realizowany będzie poprzez zadania zawarte w następujących obszarach:

Obszar 1. Ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych	
Działania	Wskaźniki
- Realizacja programów profilaktycznych w szkołach (np. „Unplugged”, „Fantastyczne Możliwości” oraz inne programy rekomendowane przez KCPU). - Programy wczesnej interwencji dla młodzieży eksperymentującej z alkoholem i narkotykami. - Wsparcie punktu konsultacyjnego ds. uzależnień. - Udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych (plakaty, ulotki, social media).	- Liczba przeprowadzonych godzin zajęć profilaktycznych w szkołach - Liczba uczestników programów wczesnej interwencji - Liczba porad udzielonych w punkcie instruktazowo - konsultacyjnym - Liczba kampanii i wydarzeń profilaktycznych zorganizowanych
Obszar 2. Wzmacnianie czynników chroniących i redukcja czynników ryzyka	
Działania	Wskaźniki
- Warsztaty dla rodziców podnoszące kompetencje wychowawcze. - Rozwój świetlic środowiskowych i zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży. - Organizacja wydarzeń integracyjnych i prozdrowotnych (festyny, turnieje). - Programy przeciwdziałające izolacji społecznej i przemocy rówieśniczej.	- Liczba warsztatów dla rodziców - Liczba uczestników zajęć w świetlicach - Liczba zorganizowanych wydarzeń integracyjnych - Liczba zgłoszonych przypadków przemocy/rówieśniczych konfliktów przed i po wdrożeniu programów

Obszar 3. Zapewnienie dostępu do profesjonalnej pomocy terapeutycznej i psychospołecznej

Działania	Wskaźniki
• Finansowanie punktu instruktażowo – konsultacyjnego i specjalistów. • Zwiększanie dostępności świadczeń w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu. • Kierowanie osób uzależnionych do placówek leczenia odwykowego. • Organizacja grup wsparcia dla rodzin osób uzależnionych. • Pomoc prawna i socjalna dla osób dotkniętych przemocą lub współuzależnieniem.	• Liczba godzin pracy punktu instruktażowo - konsultacyjnego • Liczba zleconych działań, liczba udzielonych porad, liczba osób objętych świadczeniami; • Liczba osób skierowanych do terapii • Liczba uczestników grup wsparcia rodzin • Liczba udzielonych porad prawnych i socjalnych

Obszar 4. Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi, młodzieżą i rodzinami

Działania	Wskaźniki
• Szkolenia dla nauczycieli, pedagogów i psychologów szkolnych. • Szkolenia i superwizje dla pracowników OPS, kuratorów i policjantów. • Wdrożenie szkolnych procedur reagowania w sytuacjach ryzyka.	• Liczba szkoleń przeprowadzonych dla personelu • Liczba uczestników szkoleń • Liczba wdrożonych procedur w szkołach • Liczba przeprowadzonych superwizji i konsultacji

Obszar 5. Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat uzależnień i zdrowia psychicznego

Działania	Wskaźniki
• Kampanie informacyjne w mediach lokalnych i w szkołach. • Dystrybucja ulotek, broszur i materiałów edukacyjnych. • Spotkania edukacyjne dla mieszkańców i rodziców. • Konkursy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży.	• Liczba kampanii i spotkań informacyjnych • Liczba materiałów edukacyjnych wydanych • Liczba uczestników spotkań edukacyjnych • Liczba zgłoszonych uczestników konkursów

Obszar 6. Rozwijanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego	
Działania	Wskaźniki
- Finansowanie zajęć sportowych, artystycznych. - Organizacja różnych form wypoczynku: kolonii, półkolonii, warsztatów wakacyjnych/feryjnych - Wspieranie działalności klubów młodzieżowych, kół zainteresowań, młodzieżowych drużyn pożarniczych. - Projekty harcerstwa, wolontariatu młodzieżowego	- Liczba zajęć sportowych i artystycznych - Liczba uczestników półkolonii i warsztatów - Liczba młodych osób uczestniczących w harcerstwie, wolontariacie - Liczba młodych osób będących członkami młodzieżowych drużyn pożarniczych
Obszar 7. Wzmacnianie lokalnego systemu przeciwdziałania uzależnieniom	
Działania	Wskaźniki
- Diagnoza lokalnych zagrożeń i analiza danych z OPS, policji, szkół. - Programy profilaktyczne w szkołach (uniwersalne, selektywne) - Monitoring programów profilaktycznych i ocena ich skuteczności. - Promowanie zdrowego stylu życia i alternatyw dla zachowań ryzykownych	- Liczba raportów z diagnozy lokalnych zagrożeń - Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych - Liczba przeprowadzonych ewaluacji programów - Liczba materiałów/akcji informacyjnych
Obszar 8. Ograniczanie dostępności alkoholu oraz egzekwowanie przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości	
Działania	Wskaźniki
- Regularne kontrole punktów sprzedaży - Egzekwowanie zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym. - Weryfikacja zgodności liczby punktów z uchwałami Rady Gminy. - Prowadzenie postępowań administracyjnych związanych z naruszeniami (w tym cofnięcie zezwolenia) - Szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych	- Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży - Liczba stwierdzonych naruszeń i wydanych zaleceń: - Liczba punktów zgodnych z limitem i lokalizacją - Liczba wszczętych postępowań administracyjnych - Liczba przeprowadzonych szkoleń

Obszar 9 - Pomoc społeczna osobom uzależnionym i ich rodzinom, szczególnie dotkniętym ubóstwem i zagrożonym wykluczeniem społecznym

Działania	Wskaźniki
• Udzielanie świadczeń oraz pracy socjalnej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, • Wspieranie programów reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od środków odurzających oraz substancji psychotropowych	• Liczba osób z problemem uzależnienia od środków psychoaktywnych oraz członków ich rodzin objętych pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Somoninie • Liczba udzielonych świadczeń, porad
• Zwiększenie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych	

Podmioty realizujące zadania Programu

W realizacji zadań Programu mogą uczestniczyć:

- podmioty, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym;
- podmioty, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- jednostki organizacyjne Gminy Somonino w szczególności jednostki pomocy społecznej oraz oświaty i wychowania;
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych;
- osoby fizyczne i prawne;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Somoninie.

9. FINANSOWANIE PROGRAMU:

- a) Realizacja zadań Programu finansowana będzie ze środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w wysokości określonej w uchwałach budżetowych Rady Gminy Somonino na lata 2026-2029.
- b) Koszty obsługi zadań Programu, w tym między innymi doposażenie stanowisk pracy poprzez zakup sprzętu komputerowego z oprogramowaniem, artykułów biurowych i papierniczych, sprzętu biurowego, literatury i czasopism specjalistycznych, kosztów ryczałtów paliwowych, udziału w szkoleniach i konferencjach oraz podnoszenia kwalifikacji pracowników finansowane będą ze środków Programu,

- c) Koszty podróży związane z podnoszeniem kwalifikacji oraz udziału w szkoleniach i konferencjach, o których mowa powyżej rozliczane będą według zasad obowiązujących w Urzędzie Gminy Somonino.
- d) Zlecenie realizacji zadań odbywać się będzie zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- e) Zlecenie zadań jednostkom budżetowym Gminy Somonino odbywać się będzie w drodze zmiany dysponenta środków budżetowych, a podmiotom posiadającym osobowość prawną, dla których organem założycielskim jest Gmina Somonino, w formie dotacji celowych.
- f) Środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych mogą stanowić wkład własny Gminy Somonino na realizację projektów z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych finansowanych ze środków Unii Europejskiej.

10. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

I. Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- a) Przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach wystąpienia nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- b) Wzywanie na rozmowę osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie i motywowanie do leczenia odwykowego.
- c) Współpraca z prokuraturą, sądem, kuratorami, policją, Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Somoninie, przychodniami odwykowymi.
- d) Motywowanie do podjęcia terapii, konsultowanie osób pijących problemowo, prowadzenie grup wsparcia dla osób uzależnionych, które ukończyły leczenie w całodobowych oddziałach terapii oraz realizacja zajęć dla osób, które z racji niepełnosprawności nie mogą skorzystać z pomocy placówek leczenia uzależnień.
- e) Kontrolowanie podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży, w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń.
- f) Opiniowanie lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z zapisami Uchwały Rady Gminy Somonino dot. zasad usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Somonino.
- g) Kierowanie wniosków do sądu o wgląd w sytuację rodziny w sprawach dzieci z rodzin dotkniętych chorobą alkoholową.
- h) Podejmowanie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:
 - zakładanie Niebieskich Kart,
 - udział w pracach grup roboczych powołanych w związku z procedurą Niebieskiej Karty.

- i) Uczestniczenie w szkoleniach przeznaczonych dla członków Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- j) Wnoszenie opłaty sądowej do wniosków składanych do sądu o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego.
- k) Kierowanie osób uzależnionych od alkoholu na badania do biegłych sądowych.
- l) Pokrywanie kosztów wynagrodzeń biegłych sądowych za sporządzone opinie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

II. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- a) Przewodniczący oraz Sekretarz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Somoninie otrzymują wynagrodzenie „w formie ryczałtu miesięcznego” w wysokości 20% minimalnego wynagrodzenia za pracę odpowiednio w latach 2026-2029, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w latach 2026-2029.
- b) Pozostali Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Somoninie otrzymują wynagrodzenie „w formie ryczałtu miesięcznego” w wysokości 13% minimalnego wynagrodzenia za pracę odpowiednio w latach 2026-2029, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w latach 2026-2029.
- c) Wypłata wynagrodzenia dokonywana będzie przelewem na wskazane przez członka Komisji konto w terminie – za dany miesiąc kalendarzowy - do ostatniego dnia tego miesiąca.

11. ZIDENTYFIKOWANIE RYZYKA DLA PROGRAMU

Na realizację celów Programu mogą wpływać różne, zmieniające się w czasie czynniki zewnętrzne i wewnętrzne, tzw. czynniki ryzyka. Mogą one wspomagać osiągnięcie celów lub przeciwnie – stanowić przeszkodę w ich realizacji.

Należy podkreślić, iż w ramach realizacji Programu, szanse na efektywną realizację celów będą systematycznie identyfikowane, analizowane i wykorzystywane.

Uwzględnienie zarządzania ryzykiem w procesie planowania strategicznego pozwoli na ograniczenie liczby sytuacji nieprzewidywalnych, które mogą stanowić przeszkodę w osiągnięciu założonych celów. Zapewniona zostanie możliwość podejmowania działań, z wyprzedzeniem, pozwalających na wdrożenie kompleksowych mechanizmów ograniczających wystąpienie ryzyka oraz jego wpływu na realizowane zadania. Dlatego konieczna będzie nieustanna obserwacja faktów i zdarzeń traktowanych jako czynniki ryzyka. Dotyczy to już zidentyfikowanych ryzyk, jak i nowych zagrożeń, które mogą się pojawić w przyszłości.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 41 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 1–3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii.

Realizacja powyższych zadań odbywa się poprzez uchwalenie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który określa kierunki działań w zakresie zapobiegania powstawaniu problemów wynikających z nadużywania alkoholu i substancji psychoaktywnych, ograniczania ich negatywnych skutków oraz udzielania pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.

Problemy związane z nadużywaniem alkoholu oraz używaniem narkotyków i innych substancji psychoaktywnych mają istotny wpływ na bezpieczeństwo publiczne, zdrowie mieszkańców, funkcjonowanie rodzin oraz porządek społeczny na terenie gminy. Skuteczna profilaktyka i podejmowanie działań pomocowych wymaga zaplanowanych, systematycznych i długofalowych działań, realizowanych we współpracy z instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami leczniczymi.

Przyjęcie niniejszego programu umożliwi prowadzenie jednolitej i spójnej polityki gminy w zakresie profilaktyki uzależnień, edukacji zdrowotnej, wsparcia rodzin, a także zapobiegania wykluczeniu społecznemu. Program stanowi również podstawę do racjonalnego i zgodnego z prawem wydatkowania środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Mając na uwadze obowiązujące przepisy prawa, potrzeby mieszkańców gminy oraz konieczność kontynuowania działań profilaktycznych i pomocowych, podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.